

VISSZAHÍV A Moldva csaknem teljes egészében körbeöleli a városmagot. Sziklára épült barokk kastélya a prágai Hradzsín után Csehország második legnagyobb vára. Megkóstolandó a hermelin, a banya csülke és a sokféle, nagyon finom sör is.

KRUMLOV, A KÖZÉPKORI ÉKSZERDOBOZ

Varázslatos város Krumlov. A középkor egy érintetlen darabkája, amit azért modernizáltak az évszázadok során. Nem véletlen, hogy a világörökség részét képező cseh település egyre népszerűbb a magyar turisták körében is.

Palásti Péter

KRUMLOV A várost a XIII. században alapították, s azóta is őrzi középkori jellegét. A Moldva a görög ábécé Omega betűjéhez hasonlóan, csaknem teljes egészében körbeöleli. Bemenő és kimenő pontja között nincs kétszáz méternyi távolság. Szerencsés, aki itt tud szállást foglalni, mert ablakából egyszerre láthatja a kezdetet és a véget. Hatalmas élmény. Mint ahogy az innen alig százötven méterre lévő teraszról is megcsodálni az első panorámát.

Aki először jár e különleges hangulatú „ékszerdoboz” ódon utcái között, az egészen biztos, hogy azzal az elhatározással távozik: ide vissza kell jönnie. Három éve így voltam én is, s az idei szabadságom alatt megadatott. Bár rendkívüli élmény volt újra látni ezt a Hegyeshalomtól még 330 kilométerre sem fekvő dél-csehországi várost, sokkal nagyobb örömet jelentett számomra feleségemnek az a mondata, hogy „Ide el kell hozni a rokonokat és egyszerű a barátainkat is.”

Cesky Krumlovot legegyszerűbben az E-60-as autópályán lehet elérni, a Bécs-Linz útvonalon. Ámbar ez utóbbi osztrák városba nem is kell feltétlenül bemenni – ha csak nem akarjuk megnézni azt is –, hanem célszerű Szent Valentin magasságában jobbra fordulni a 123-as útra Enns, Mauthausen, Neumarkt, Freidstad felé, majd az E-55-ösön Prága irányába.

Ezen csak tovább kell haladni észak felé, átlépni az osztrák-cseh határt a 125-ös úton Rainbach irányába, majd Kaplice után balra menni Zubcice és Mirkovice felé, ami után már ott is vagyunk.

A szállást persze célszerű előre lefoglalni. Ez ugyan cseppet sem egyszerű, de elengedhetetlen. A

Cesky Krumlov „fővárosként” szerepel azokon a térképeken, amelyek alapján a középkor építészeti örökségét ismerhetik meg az érdeklődők

lehetőségek tárháza végtelen. Luxus szállodáktól a kempingekig, mindenkinek ízlése és pénztárcája szerint. Én a hangulatos panziókat ajánlom mindenkinek az óvárosban. Ezek között is vannak olcsóbbak és drágábbak, sok múlik a szobák berendezésén.

Egy zuhanyzós „lyuk” a hátsó fertályban belekerülhet 65 euróba is, ugyanakkor a pazar kilátású, rokokó stílusú bútorokkal berendezett tágas szobáért, sarokkáddal együtt még ötezer forinttal sem kell többet fizetni két személy részére éjszakánként. Bár oda-vissza is megjárható lenne a távolság 24 óra alatt, azért mindenképpen célszerű legalább két napot ott tölteni, s

még akkor sem látható minden.

Mert ez a város – hangulatában ugyan egészen más –, rendkívül hasonlít Prágához. Északi részét uralja Csehország második legnagyobb vára, mely az UNESCO világörökség részét képezi 1992 óta. A sziklára épített toronyból szép kilátás nyílik a piros cserepes, reneszánsz épületekre, melyeket még kedvesebbé tesz a körülöttük kanyargó Moldva folyó, amit a helybeliek Vltavaként emlegetnek. A barokk kastély a XVII. század második felében készült, a prágai Hradzsín után Csehország második legnagyobb vára. Őt udvarból és negyven épületből áll. A felső részt és a körbe-

forgatható nézőterű barokk színház közti várarkot többemeletnyi magasságú, boltozatos részét alsó kijárata melletti árokban a XVI. századtól élnek medvék. Ma Katalin és Pete, akik békeken tűrik a látogatók fényképezőgépeinek kattogását.

Természetesen nem hagyható ki a Szent Vitus-templom sem, amit a huszita háborúk lezárása után fejeztek csak be, ám e szent helynél is érdekesebb a sok-sok, egymásra kapaszkodó régi házacska, melyek mindegyike tartogat látnivalót hangulatos üzleteivel, különleges éttermeivel, igazi cseh stílusú sörözőivel. Legismertebb talán

a Švejkrol elnevezett, hajópadlós restaurant és az óváros szélein található Hospoda U Báby, vagyis „A Banya fogadója”, ahol specialitásukat, a füstölt csülköt, azaz a kolenót, friss tormával meg kell kóstolni. Csehországban állítólag ez a legjobb, mint ahogy a csapolt Pilsner Urquell is egész Krumlovban.

Jó szívvel ajánlhatom a „fél-sziget” bejáratának hajdani őrházából kialakított Barbakán panzió teraszát is, ahonnan remek a kilátás, nagyszerűek a nyílt tűzön készült ételek. Főleg a „hermelin”, ami grillen sültött camembert sajt. Ezt időnként a tulajdonos, egy felvidéki magyar készíti, akinek

több alkalmazottja is beszéli nyelvünket. No és persze nem hagyható ki a Krumlovský mlýn, vagyis a krumlovi malom, ami az 1300-as években épült, s ma is működik. Emeleten muzeális motorkerékpárokat állítottak ki, tágas teraszról pedig remek kilátás nyílik a várra, s falatozás közben is jól láthatók onnan a Moldva zúgóján áttevő kajakosok és gumicsónakosok, akik közül sokan nem ússzák meg szárazon az átkelést.

Ha legközelebb megyek – mert Krumlov visszavár –, magam is kipróbálom, hogy nekem sikerül-e? Ön is tegyen próbát!

Mindent tudó idegenvezető – A legismertebb szlovákiai magyar Csehországban – Horváth Tibor gyakran meglátogatja édesanyját Párkányban

Ha igaz a mondás, miszerint a világ minden pontján élnek magyarok, akkor Krumlov sem lehet kivétel. Azt talán ottani honfitársaink sem tudják, hogy pontosan hányan is vannak, de az egészen biztos, hogy Horváth Tibor a legismertebb köztük, pedig ő nem is magyar állampolgár. Nem is volt az soha, pedig csodálatos nyelvünk legszebb szavait is édesanyjától tanulta, még a kacifántosabbakat az édesapjától. Ő maga Pozsonyban született, a Galánta melletti Vezekényen nőtt fel, s onnan került felnőtt fejjel a mai Csehország területére, ahonnan gyakran utazik Párkányba, hogy meglátogassa édesanyját. Kiszegerekként a vezekényi és tallósi magyar iskolában tanult írni és olvasni még akkor, amikor északi szomszédunk Cseh-

szlovákia volt. Onnan került a szlovák tannyelvű szakközépiskolába, Vágsellyére, ahol elektronikai műszerész lett, később hivatásos katonává vált. Kezdetben egy légvédelmi alakulatnál szolgált alhadnagyként, majd 25 év után az egyenruhát már alezredeként tette le. Igaz, civilként még sokáig tanította hivatásos tisztársait. Ez már Krumlovban volt, ahova 1985-ben került az itt állomásozó ezredhez, amit a rendszerváltás során megszüntettek. Ezután az ENSZ békefenntartó erőkhöz, a közismert kék sisakosok kiképzője lett osztályvezetőként, s magyarországi katonák is dolgoztak a keze alatt. Horváth Tibor csak 2003-ban lett végleg civil, gyakorlatilag azóta idegenvezető Krumlovban és környékén. Keresett ide-

Horváth Tibor barátja, Miroslav Páral művész klubjában

genforgalmi szakember, hiszen jól beszél csehül, szlovákul, angolul és németül, de anyanyelvét sem felejtette el. Őszintén szólva csak kicsit sajnálja, hogy fia és lánya is már törni csak a magyart, mert fontosabbnak tartja, hogy inkább lelkükben legyenek azok, mint üres szövegekben és frázisokban. Meggyőződése szerint Szlovákiában sincs gond azokkal a magyarokkal, akik úgy kezdenek a szlovák nyelvet tanulni és használni is. Akik viszont verik az asztalt, hogy nekik tolmács kell, pedig tudnak szlovákul is, azok önmaguk életét nehezítik meg, mert a magyar és a szlovák nacionalizmus egyaránt ártalmas mindkét nép számára. Válassza, hogy sokkal jobb lenne kihasználni az egymáshoz való

közelségünket, de sajnos ehelyett a felelőtlen politikusok – itt is, ott is – felnagyítják a különbségeket, s így biztosítják önmaguk felszínén maradását. Amikor megkérdeztem tőle művész barátja, Miroslav Páral fantasztikus hangulatú művészklubjában, hogy valójában ki is ő, némi gondolkodás után így válaszolt: – Olyan ember, aki Szlovákiában született magyar környezetben, s élete úgy alakult, hogy Csehországba került. Szereti a családját, a vendégeit és mindenkit, aki jó szándékú, s békességre törekszik. Úgy fogalmazott, hogy a Krumlovba érkező magyar turisták többségét ilyennek ismer- te meg, akiket a kulturális értékek mellett csak a finom falatok és a hozzájuk illő habos italok érdekelnek jobban.